

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

**Lauderova základní škola a gymnázium při Židovské obci
v Praze, Praha 2, Belgická 25**

Belgická 25/67, 120 00 Praha 2

Identifikátor školy: 610 380 061

Termín konání orientační inspekce: 28. 2. – 5. 3. 2001

Čj.	010 358/01-5090
Signatura	oa2zu411

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Lauderova základní škola a gymnázium při Židovské obci v Praze, Belgická 25 jsou na základě právní formy církevní organizací, jejímž zřizovatelem je Židovská obec v Praze, se sídlem Maiselova 18, 110 01 Praha 1 s určeným statutárním zástupcem. Budova školy je majetkem zřizovatele. Lauderovy školy zahrnují ve svém předmětu činnosti Základní školu Gur Arje (povolená kapacita 153 žáků), Gymnázium Or Chadaš (povolená kapacita 100 žáků), školní družinu (povolená kapacita 180 žáků) a školní jídelnu (kapacita 160 jídel), což je v souladu s rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 5. 6. 2000 čj. 34 196/99-21.

Škola realizuje tyto studijní obory:

79-41-K/001 Gymnázium (JKOV 79-02-5/00), studium denní, délka studia 4 roky.

V době konání inspekce zde studovalo v 9 třídách celkem 138 žáků (ZŠ 6 tříd - 83 žáků, gymnázium 3 třídy - 55 žáků), ve školní družině je zapsáno 45 žáků.

Kvalita vzdělávání byla sledována v českém jazyce a literatuře, základech společenských věd a židovské výchově, dějepisu, zeměpisu, přírodopisu a biologii, chemii, hudební a tělesné výchově v návaznosti na řízení školy a ekonomické hospodaření v souvislosti s přidělem a čerpáním finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Kvalita výuky předmětu byla sledována na všech třech stupních školy - na I. a II. stupni základní školy a v gymnáziu. Hodinová dotace předmětu odpovídá platnému učebnímu plánu, mezi jednotlivými ročníky je zajištěna kontinuita výuky. Na I. stupni si třídní učitelky podle učebních osnov zpracovaly konkrétní tematicko-časové rozvržení jednotlivých složek předmětu do průběhu školního roku a tento svůj plán realizují. Ve vyšších ročnících školy má vyučující písemně zpracován svůj záměr - plán výuky v příslušném ročníku, který koresponduje s obsahem učebních osnov. Do tohoto plánu je v obecné rovině zakomponována i informace o formách hodnocení žáků, způsobech výuky a analytický pohled na situaci ve třídě. Nedostatkem plánu je absence časového rozvržení učiva a velmi obecné stanovení tematických celků.

Sledovaná výuka na I. stupni byla zajištěna vyučujícími, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Na II. stupni a v gymnáziu vyučuje český jazyk a literaturu jediná vyučující, která obor vystudovala, ale nemá učitelské vzdělání (porušení § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.). Tento fakt se negativně projevil v pedagogické stránce výuky, zejména na úrovni základní školy.

Pro výuku předmětu je ve škole dostatek vhodných prostor. Vyučující mohou využívat kmenové učebny tříd, případně místnost družiny, kde lze sledovat videopořady, a počítačovou učebnu pro zpestření výuky a procvičování jazykového učiva. Všechny učebny mají moderní tabule, jsou vybavené novým školním nábytkem, jsou útulné, světlé a většinou upravené. Uspořádání a výzdoba jsou velmi funkční a esteticky podnětné zvláště ve třídách prvního

stupně (nástěnné i trojrozměrné učební pomůcky, výstavky žákovských prací, nástěnky s informacemi navazujícími na probíraná témata, květiny), každý žák zde má dostatek pracovního prostoru i volnost pro pohyb po třídě. V oblasti psychohygienických zásad jsou ve škole vytvořeny velmi dobré podmínky v režimu přestávek, zajištění pitného režimu a kvalitního stravování.

Z hlediska organizace, forem a metod je velmi dobrá výuka na I. stupni. Vyučovací hodiny jsou z časového hlediska efektivně využity, struktura jednotlivých hodin je vyvážená a sleduje možnosti i individuální pracovní tempo žáků. Obsah je bohatý, pestrý, přiměřený a pro žáky zábavný. V maximální míře se uplatňuje názornost a motivující hodnocení práce žáka. Vyučující nementorují a přehnaně nepoučují, ale vhodným, klidným způsobem žáky dovedou k cíli. Systematicky je vedou k respektování společenských pravidel. Ve vyšších ročnících se více staví na frontální, případně na samostatné práci žáků, výrazně se uplatňuje metoda výkladu a žákovských referátů. V rámci hospitační činnosti bylo zjištěno, že nejsou náležitě respektovány věkové zvláštnosti žáků (volba námětu pro slohovou práci), chybí důslednost v pedagogickém vedení tříd a ve formování pracovních návyků. Rezervy jsou v respektování potřebných proporcí v rámci jednotlivých složek předmětu a rozsahu jednotlivých tematických celků. Kladem výuky je vysoká odbornost vyučující v oboru české i světové literatury a velmi pozitivní vztah ke všem žákům.

Hodnocení žáků respektuje jejich možnosti, je ohleduplné, v průběžné klasifikaci se uplatňují především písemné práce.

Výrazným rysem školy, který se projevil při výuce předmětu, je respektování osobnosti žáka. Každý žák má prostor pro otázky, pro sdělení vlastního názoru či pocitu. Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách byla otevřená a přátelská atmosféra.

Kvalita výuky předmětu český jazyk a literatura je celkově hodnocena jako průměrná.

Blok společenskovedních předmětů

V rámci orientační inspekce byla sledována výuka skupiny společenskovedních předmětů na II. stupni základní školy a v gymnáziu (dějepis, židovská výchova, základy společenských věd). Postavení předmětů v učebním plánu školy a hodinové dotace nejsou v souladu s platnými učebními plány schválenými MŠMT pro základní školy a pro gymnázia se čtyřletým studijním cyklem - předmět židovská výchova je zařazen mezi povinné předměty ve vzdělávacím programu základní školy, v základech společenských věd není splněna hodinová dotace (porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů). Uvedené nedostatky mají začátek v době vzniku školy, současné vedení se je snaží postupně odstraňovat. Pro jednotlivé předměty mají vyučující promyšleně zpracované roční plány, které svým obsahem odpovídají standardu vzdělávání i filozofii školy a jsou postaveny na základě analýzy stavu, který existuje v konkrétní třídě. Dílčím nedostatkem plánů je absence časového rozvržení učiva do průběhu školního roku. Nepovinný předmět není správně evidován, není používána třídní kniha pro nepovinné předměty.

Výuku dějepisu zajišťuje jeden vyučující, který splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Způsob výuky je negativně ovlivněn tím, že má minimální pedagogické zkušenosti, které se projevují v organizaci vyučovacího procesu i nejistotou při vystupování před žáky. Předmět židovská výchova vyučuje odborník na tuto problematiku, který nemá učitelské vzdělání (porušení § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.), ale svou roli pedagoga zvládá velmi dobře. Základy společenských věd vyučují dva učitelé, kteří pro výuku tohoto předmětu splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá

v kmenových učebnách, které poskytují velmi dobré podmínky. Materiální zajištění výuky je průměrné - uplatňují se především doplňkové texty, nakopírované materiály podle výběru vyučujícího, tabule a v dějepisu atlasy.

Organizace vyučování a volba forem a metod práce není uspokojivá ve výuce dějepisu. Probíhá formou nevýrazného, monotónního výkladu, který žáky nemotivuje, nepodněcuje jejich zájem (s vyučujícím spolupracuje jen několik žáků, kteří mají k dějepisu vyhraněný vztah). V průběhu hospitací nebylo možné posoudit znalosti a dovednosti žáků, protože k vlastním projevům žáci téměř nedostali příležitost. Předmět židovská výchova je z hlediska obsahu i forem práce vyučován tak, aby odpovídal věkovým zvláštnostem žáků. Je uplatňován vhodný styl výuky - žáci nejvyšších ročníků dostávají potřebnou sumu informací, jsou vedeni k zaujímání vlastního stanoviska, argumentaci, diskusi, na základní škole jsou voleny formy dětem věkově bližší (např. nácvik divadelního představení, v němž vystupují dětem známé pohádkové postavy - paralela konkrétního příběhu z Mojžíšových knih). Předmět základy společenských věd je vyučován ve dvouhodinových blocích, to se jako opodstatněné a účelné jeví pouze v případě filozofie, kterou velmi kvalifikovaně vyučuje externí pracovník. Výuka předmětu se vyznačuje tím, že je otevřená všem názorům, žáci mají stále možnost klást otázky a vždy se jim dostane odpovědi. Rezervy jsou v organizaci vyučovacích hodin v návaznosti na aktuální situaci ve třídě - zvl. volba takové činnosti, která v dané části vyučovací hodiny dokáže žáky zaujmout a motivovat. Nedostatečný prostor je věnován na systematické utřídění probíraného tématu.

Sledování výuky potvrdilo pravidlo, že žáci projevují k výuce pozitivní vztah tehdy, jestliže jim vyučující nabídne poutavý výklad a vhodnou motivaci je získá pro kooperaci. Pokud v průběhu hodin k takovému stavu nedošlo, žáci si našli jiné činnosti, nevytvořila se potřebná pracovní atmosféra a efekt výuky byl nízký.

Výuka společenskovědních předmětů je celkově hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Výuka předmětu zeměpis probíhá v souladu s učebními dokumenty a podle specificky velmi dobře vypracovaných plánů, které mj. obsahují cíle, situace, obsah a metodiku učiva včetně stručných časově-tematických plánů. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků je plynulé.

Zeměpis vyučuje jeden učitel splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny novým moderním nábytkem. Učební pomůcky jsou uloženy v kabinetu učitele v dostatečném množství (nástěnné mapy, atlasy, odborné knihy, fólie atd.), včetně audiovizuální techniky (zpětný projektor). Ve sledovaných hodinách byly výše uvedené pomůcky účelně využívány. Celkové prostředí bylo podnětné a estetické, včetně klidné a pracovní atmosféry.

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Ve sledovaných hodinách byla kombinována frontální metoda s aktivním zapojováním žáků v průběhu výkladu a při problémových otázkách. Na základě praktických úloh zadaných učitelem žáci projevili schopnost samostatně pracovat ve skupinách nebo dvojicích a orientovat se v informačních zdrojích (mapy, statistické údaje atd.). Při průběžně vkládaných aktualitách si osvojovali orientaci v současném dění ve světě a spojování poznatků z výuky s dalšími informacemi. Během výkladu se učili aplikovat učivo, posuzovat sociální a hospodářské jevy v různých souvislostech (národy, kultury, regiony aj.). Ve výuce vyšších gymnaziálních tříd byly rezervy v malém rozsahu probíraného učiva a v nižší náročnosti kladené na žáky.

Učitel používal vstupní i průběžnou motivaci a snažil se o aktivní zapojení žáků do výuky (vlastní názory na problematiku atd.). Na závěr vyučovací jednotky vyhodnocoval zadané

úkoly, zařazoval hry pro upevnění učiva (např. „hádání zemí“) a zadával domácí práce formou referátů. Rezervy byly v kontrole závěrečného pochopení učiva.

Oblast interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň, učitel měl hezký, neformální vztah k žákům, založený na důvěře. Žáci měli dostatečný prostor k vyjadřování vlastního názoru, jejich komunikativní dovednosti však byly průměrné.

Výuka předmětu zeměpis je hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Předmět je vyučován v souladu s platným učebním plánem podle tematických plánů, které velmi stručně, obecně vycházejí z předepsaných osnov. Kontrolou třídních knih ČŠI zjistila, že převážná část výuky ve vyšších třídách (II. stupeň ZŠ a G) byla neúměrně věnována strečinku, atletické přípravě (např. v únoru) atd. Ze zápisů není zřejmé, jaké sportovní hry a jaké činnosti se konaly (míčové hry). Škola neorganizuje lyžařské výcvikové a sportovně turistické kurzy, ani tuto možnost žákům nenabízí.

Ve škole je k dispozici tělocvična (po rekonstrukci), jejíž rozměry (15 x 16,5 m) umožňují výuku gymnastiky, sportovních her s určitým omezením a další činnosti. V případě příznivého počasí se využívá hřiště na školním dvoře (21 x 16 m, písčitohliněný povrch) a na základě smlouvy atletický venkovní areál TJ Sokol Královské Vinohrady a v úterý odpoledne dorostový sál (dvě hodiny sportovních her). Občas učitel se žáky využívá posilovnu v tomto areálu (vzdálenost od školy cca 15 - 20 minut). Vybavení novým náradím a náčiním je velmi dobré. Škola je členem Asociace školních sportovních klubů a družstvo žáků se účastní středoškolské florbalové ligy. Pod vedením učitelů zde pracuje několik kroužků: pohybový, izraelské tance, dvojce sportovní hry, stolní tenis a turistický oddíl (instruktory jsou žáci vyšších ročníků).

Předmět ve všech třídách vyučuje učitel, který nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (studuje příslušnou VŠ - 2. ročník), což je v rozporu § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Výuka je realizována v 1. - 4. ročníku týdně dvakrát jednu hodinu, v ostatních formou dvouhodinovek, což je z hlediska psychohygieny žáků, efektivity a zdravotního významu tělesné výchovy nepříliš vhodné (vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách je koedukovaná).

Většina sledované výuky se vyznačovala snahou a zaujetím učitele pro předmět. Organizace, formy a metody práce však byly ovlivněny skutečností, že učitel nemá dostatek odborných a pedagogických zkušeností s výukou školní tělesné výchovy. Vzhledem k tomu, že aktivně provozuje sport (trenér), vhodně názorně předváděl jednotlivé cviky a průpravná cvičení a dbal na bezpečnost. Rezervy byly ve výběru vhodných cviků a herních cvičení v gymnastice a sportovních hrách, v metodice i v organizaci výuky. Učitel střídal v rámci dvouhodinovek několik sportovních činností (florbal, basketbal a gymnastika). Výrazně chybělo pružné opravování chybného provedení cviků. Velkou část výuky zabraly organizační pokyny a verbální projevy učitele. Efektivita výuky a fyzické zatížení žáků byly velmi nízké, zvláště u vyšších ročníků. Velmi dobrou úroveň měla výuka na I. stupni základní školy, kdy učitel vedl žáky ke spontánnímu pohybu, k radosti z něho a často střídal soutěživé a herní pohybové pojetí. Důraz kladl na prožitek a zdravotní účinek pohybových činností.

Učitel se snažil aktivizovat a povzbuzovat žáky hlavně v nižších ročnících. Jako hodnotící prvek při klasifikaci na konci pololetí využívá individuální přístup a snahu žáků v hodinách a kontroluje provedení jednotlivých naučených cviků ze strečinku. Pohybová úroveň žáků a nároky na ně kladené byly spíše nižší, celkově průměrné.

Učitel měl velmi dobrý verbální projev a jeho vztah k žákům byl přátelský. Jejich zájem o výuku tělesné výchovy byl průměrný.

Výuka předmětu tělesná výchova je hodnocena jako průměrná.

Blok přírodovědných předmětů (přírodopis, biologie, chemie)

Výuka uvedených předmětů probíhá dle schválených učebních dokumentů. Učitelé mají zpracované podrobné tematické plány zajišťující návaznost učiva. Jejich součástí (předmět biologie) jsou i cílové požadavky na žáky, informace o třídě jako celku i o žácích, jimž je vhodné věnovat zvýšenou individuální péči. V časovém rozvržení tematických okruhů z chemie nejsou zařazena laboratorní cvičení v počtu předepsaném učebními osnovami. Negativním zjištěním je skutečnost, že v některých případech výuka nepostupuje podle zpracovaného časově-tematického plánu, má několikátýdenní skluz, neboť došlo v průběhu školního roku ke ztrátě řady vyučovacích hodin předmětu (chemie). Žáci třetího ročníku si mohou volit seminář z biologie. Tento volitelný předmět je nesprávně evidován v záznamech o práci v nepovinném předmětu. Seminář z biologie je žákům nižších ročníků nabízen jako nepovinný předmět. Zájemci ze tříd ZŠ mohou pracovat v přírodovědném kroužku.

Oba vyučující biologie i chemie jsou mladí, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka je uskutečňována zejména v kmenových učebnách. Jsou dobře vybavené, udržované, bez zaměření k některému předmětu. Jejich estetická úroveň odráží osobitý vkus jednotlivých tříd. Rezervy jsou ve vybavení názornými pomůckami jak pro teoretickou výuku, tak pro laboratorní cvičení. Ve škole je odborná učebna pro chemii (současně i pro laboratorní cvičení) s rozvodem vody, funkční digestoři, je však zařízená pouze standardním školním nábytkem. Vybavení demonstračními i dalšími pomůckami neumožňuje konat osnovami předepsaná laboratorní cvičení sledovaných předmětů v odpovídajícím rozsahu. Pro biologii má škola pouze jeden mikroskop, cca 12 videokazet, kostru člověka. Některá schémata (např. vývojový cyklus motolice) a nákresy jsou prací žáků. Trvalé preparáty, stejně jako většina odborné literatury jsou vlastnictvím učitele. Vyučující mohou používat zpětný projektor, video, novou snímávací kameru a výukové počítačové programy (obratlovci, orgánové soustavy člověka).

Výklad navazoval na předchozí učivo, byl srozumitelný, věcně správný. V jednom případě měl spíše charakter přednášky se značným výčtem pojmů, chybělo využití mezipředmětových vztahů a vhodné příklady z běžného života. Prostor pro aktivní zapojení žáků do výkladu nového učiva, přestože o něj někteří usilovali, nebyl v této části výuky vytvořen. Z hlediska organizace, forem a metod byla velmi dobrá výuka přírodopisu na II. stupni ZŠ. V maximální míře byla uplatňována názornost a motivující hodnocení práce žáka (charakteristika a způsob života plže Achatina). Žáci reagovali spontánně, o probírané učivo se živě zajímali. V některých sledovaných hodinách biologie i chemie v gymnáziu byly pozorovány projevy nezájmu žáků, výuka postrádala dynamiku, vyučujícím se nedařilo žáky aktivizovat a využívat další zdroje informací. Ve většině zhlédnutých hodin byly pozitivem velmi dobré odborné vědomosti učitelů, rezervy byly v metodice, aplikaci učiva v praxi, ve využívání mezipředmětových vztahů.

V biologii byla některá předepsaná laboratorní cvičení v průběhu školního roku realizována, v chemii se do doby konání orientační inspekce zatím neuskutečnila.

Průběžné hodnocení znalostí a práce žáků bylo patrné jen v některých hodinách a jen někdy mělo pozitivně motivační charakter (především ve výuce přírodopisu). Rezervy jsou v kontrole pochopení učiva v závěru vyučovacích hodin. Znalosti žáků jsou ověřovány zejména písemnou

formou. Při ústním zkoušení u tabule (II. stupeň ZŠ - přírodopis) byly výkony žáků objektivně a přiměřeně náročně zhodnoceny, v gymnáziu (biologie) byly nadhodnoceny a úroveň vědomostí žáků neodpovídala typu školy, byla nižší.

Oblast interakce a komunikace má velmi dobrou úroveň. Vyučující mají kladný a vstřícný přístup k žákům, vynikající je zejména vztah učitele přírodopisu se žáky základní školy. Prostor k vyjadřování svých názorů žáci měli, ale v části výuky se projevovala určitá pasivita a nezvyk vyjadřovat své myšlenky.

Výuka přírodovědných předmětů je hodnocena jako průměrná.

Hudební výchova

Výuka předmětu probíhá v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Kvalita vzdělávání v hudební výchově byla hodnocena na I. stupni ZŠ (1., 2. a 4. ročník) a v gymnáziu. V 1.ročníku gymnázia se výuka realizovala ve dvouhodinovce (8. a 9. vyučovací hodina), ačkoliv podle rozvrhu měla devátou hodinu následovat výuka druhého ročníku. Tato korekce však není v rozvrhu zaznamenána, i když praxe pravidelného střídání hudební výchovy s výtvarnou (jednou za čtrnáct dnů po dvou hodinách) vychází z podmínek efektivního uspořádání výuky uměleckých oborů a v této podobě se na škole plně osvědčila.

Učitelka má odbornou a pedagogickou způsobilost. Jako vynikající instrumentalistka (sólistka na harfu) uplatňuje veškeré získané zkušenosti s dlouholetou hudební praxí. Během svých pedagogických výstupů prokázala nejenom celkový přehled a znalost oboru, ale především projevila citlivý a upřímný vztah k dětem a výchovně vzdělávací činnosti.

Interiér učebny, kde probíhá výuka, je moderní a působí příznivým estetickým dojmem. Z mnoha hledisek je pro druh této výuky ovšem nevyhovující. Pro výuku nižších tříd ZŠ není vytvořen dostatečný prostor pro tanečně-pohybové ztvárnění, projev dětí a možnosti výuky jsou tím značně omezeny. Žáci při vyučování do sebe narážejí a učitelka nemůže zařadit všechny prvky hudebně-estetického projevu tak, jak by jej mohli realizovat. Pěkné, nicméně malé lavice „prvňáčků“ nejsou vhodné pro výuku gymnazistů. Výuka dvouhodinovky 1. ročníku v gymnáziu byla organizována bez pauzy (žáci v druhé části vyučování pak často odbíhali na WC).

Zánovní pianino je na dobré úrovni a pro tento druh výuky dostačující, mezi základní učební pomůcky patří část orffových nástrojů. Celkový technický stav i tak již velmi podprůměrného technického vybavení (poruchový malý radiomagnetofon s CD) neumožňuje kvalitní reprodukci hudebních ukázek.

K výuce na ZŠ jsou používány učebnice hudební výchovy pro základní školy, pro střední školy učebnice nebyly zatím vydány. Učitelka využívá k rozšíření výuky v gymnáziu a na všech stupních ZŠ i vlastní zdroje, čerpá vhodnou literaturu z židovské hudby v hebrejštině.

Struktura hodin odpovídala stanoveným cílům, teorie je v souladu z běžnou praxí a učivo je dostatečně aktualizováno. Učitelkou jsou využívány rozmanité formy výuky, probíraná učební látka je přiměřená věku žáků a navazuje na jejich předchozí znalosti. Výukové cíle jsou známy a akceptovány.

Na ZŠ se výuka soustředila na celkový rozvoj estetického vnímání žáků, výukový program podporoval jejich hudební představivost a celkové tvůrčí samostatné myšlení. Učitelka s dětmi zpívala a hrála na pianino lidové písničky, zařazovala i jednoduchá polyrytmická cvičení s vytleskáváním a hraním na orffovy nástroje. Nechyběla pohybová složka jako prostředek k bezprostřednímu sdělení představ a prožitků s názorným vyjádřením obsahu a textu písniček. Žáci projevovali i dostatečné teoretické znalosti ve čtení not a rytmických hodnot, rozeznávali jednotlivé nástroje smyčcového orchestru. Se zájmem vyslechli ukázkou smyčcové skladby

z CD nahrávky.

U studentů gymnázia věnovala učitelka začátek hodiny zcela fundovaně profesionálnímu sborovému rozezpívání, kde zohledňovala v tónovém rozsahu momentální hlasové dispozice každého jednotlivého žáka a nešla nad rámec skutečných možností. U několika žaček byla patrná zkušenost z praxe zpívání ve školním sboru, který také učitelka vede. Jak při hlasových cvičeních, tak při interpretaci lidových písní i dalších vokálních skladbách sledovala učitelka správné zacházení s hlasem, dbala na správné dýchání a správnou dikci v češtině i v hebrejštině. V písňové tvorbě „a capella“ byl procvičován dvojhlas a poté kánon. Repertoár vzhledem k náročnosti a aktualizaci učiva byl vhodně vybrán se zřetelem na rozvíjení celkové hudebnosti, zvláštní pozornost byla věnována zachování a pěstování židovských kulturních tradic v písni. V teoretické části vyučovací hodiny probírala učitelka se žáky některá hudební názvosloví a označení, vysvětlila způsob jejich interpretace (fermata). Žáci byli seznámeni se slohovým obdobím baroka, s jeho typickými nástroji a hudebními formami (varhany, cembalo, temperovaný klavír, preludium, toccata a fuga), jednotlivé hudební ukázky pak přiblížily tuto historickou dobu.

Způsob, jakým učitelka organizuje výuku, dává prostor pro uplatnění a zapojení všech žáků. Hodiny jsou pestré, střídají se různé činnosti. Učitelka vede výuku ve svižném tempu, beze zbytku využívá vyučovací dobu. Dokáže i menší děti zaujmout a ty se potom s chutí aktivně podílejí na průběhu výuky. Velmi dobré vědomosti žáků dokládají kvalitní a svědomitou pedagogickou práci.

Vztah učitelky se žáky je na vynikající úrovni, u mladších a živějších si dovede udržet kázeň, u starších přirozený respekt a autoritu. Její nadhled usnadňuje zvládání obtížných a méně záživných stránek hudební teorie tak, že si to žáci ani neuvědomují, přitom do sebe absorbují to podstatné.

Komunikace se pohybuje na přátelské bázi při zachování náročnosti učiva, atmosféra v hodinách je příjemná a činorodá.

Formy a metody výuky předmětu hudební výchova ve třídách ZŠ i gymnázia jsou vynikající, organizace vyučování má nedostatky, podmínky výuky jsou průměrné. Celkově je výuka předmětu hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů vychází z platných učebních dokumentů. Učební plán ZŠ a gymnázia není v některých ročnících dodržován. Učitelé mají vypracované tematické plány s rozdílnou vypovídací hodnotou.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, většina učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální podmínky jsou průměrné, škola má k dispozici některé moderní didaktické vybavení, ale chybí řada základních funkčních pomůcek. Rovněž podmínky psychohygienické hodnotí ČŠI jako průměrné.

Prostor pro vyjádření vlastních názorů žáků je dostatečně vytvářen.

Přístup všech učitelů k žákům je vstřícný a přátelský. Obecně lze konstatovat, že interakce mezi vyučujícími a žáky je na vyšší úrovni v základní škole.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Stávající dočasně jmenovaná ředitelka má zpracované koncepční záměry, zásady a dlouhodobé cíle výchovně vzdělávacího procesu. Jejich případná realizace závisí na výsledku právě probíhajícího konkurzního řízení.

V rámci středně a krátkodobého plánování je vypracován Školní kalendář 2000 - 2001, který obsahuje celkovou organizaci školního roku podle jednotlivých měsíců, včetně termínů třídních schůzek, prázdnin, dnů otevřených dveří, různých akcí školních i vycházejících z židovského liturgického roku, a je po formální stránce příkladně zpracován. Plánované termíny jsou vedením školy sledovány a vyhodnocovány na pedagogických poradách. Ve škole nejsou ustaveny předmětové komise. Tato skutečnost se projevuje ve výuce (např. přírodovědných předmětů) negativně, zejména malým využíváním mezipředmětových vztahů a nedostatečnou vzájemnou informovaností učitelů.

Spolupráci s rodiči je věnována značná pozornost. S plánem práce jsou seznámeni na začátku školního roku. O dílčích záměrech školy jsou informováni prostřednictvím dopisů.

Výuka vychází ze schválených dokumentů MŠMT. Učební plán ZŠ „Gur Arje“ ze vzdělávacího programu Základní škola, učební plán gymnázia „Or Chadaš“ z Učebního plánu gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 20 595/99-22 ze dne 5. 5. 1999. Učební plán ZŠ není dodržen v 1., 2., 3. a 6. ročníku. V uvedených ročnících je týdenní hodinová dotace překročena vždy o 1 hodinu. Učební plán gymnázia není dodržen v 1. a 3. ročníku. V 1. ročníku se místo stanovených 31 hodin vyučuje 32 hodin týdně, ve 3. ročníku je vyučován pouze jeden volitelný předmět (ve dvouhodinové týdenní dotaci) místo požadovaných dvou. Neplnění uvedených učebních plánů je porušením § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů vychází z možností školy, potřeb a zájmů žáků (v tomto školním roce je realizována výuka 11 volitelných a 14 nepovinných předmětů a zájmových kroužků).

Ve škole studuje 5 žáků se specifickými poruchami učení. Učitelé jsou o jejich problémech informováni a volí individuální přístup. Vedení gymnázia a příslušní učitelé spolupracují s MŠMT (odbor speciálního školství a institucionální výchovy) na experimentu integrace žákyně s těžkou formou dyskalkulie do výuky. Žákyně má stanovený individuální studijní vzdělávací program pro předmět matematika na školní rok 2000/2001.

Výuka vychází z učebních dokumentů MŠMT. Oficiální učební plány nejsou školou respektovány. Pozitivem je, že škola umožňuje integraci žákům se specifickými poruchami učení. Velmi dobré je operativní plánování činnosti školy.

Oblast plánování je hodnocena jako pouze vyhovující.

Organizování

Základní závaznou organizační normou, která specifikuje právní postavení školy a její vztahy vnější a vnitřní, konkretizuje a rozvádí ustanovení zřizovací listiny školy, řeší provozní i správní vztahy mezi Pražskou židovskou obcí, Nadací R. S. Laudera a ředitelem školy, je „Organizační řád Lauderových škol“. Tento řád určuje mj. poslání školy, kompetence zřizovatele, nadace, kompetence a povinnosti ředitele školy. Jeho součástí je rovněž přehledně vypracované organizační schéma, které zobrazuje strukturu řízení školy.

Škola vychází i z dokumentů, v nichž je stanoveno rozdělení kompetencí, náplň práce atd. Kompetence jsou vymezeny účelně a vycházejí ze spolupráce vedení školy s ostatními pracovníky. Organizační zajištění chodu školy je dále rozpracováno a konkretizováno ve „Školním řádu Gymnázia Or Chadaš“ a „Školním řádu ZŠ Gur Arje“. Žáci školy s nimi byli seznámeni na počátku školního roku, rodiče na třídních schůzkách. Důležitým zdrojem informací pro rodiče i žáky jsou žákovské knížky (ZŠ) a informační dopisy zákonným zástupcům žáků (gymnázium).

Předávání informací uvnitř školy je funkční, žáci jsou kontaktováni především třídními učiteli, sdělení o změnách ve výuce jsou též na nástěnce vedle sborovny. Vnější informační systém je založen na pravidelných třídních schůzkách (3x ročně), na dnech otevřených dveří, na individuálním kontaktu učitelů s rodiči. Pro rodiče žáků budoucích 1. a 6. ročníků ZŠ a 1. ročníku gymnázia škola pořádá koncem června informativní setkání.

Učitelé mají stanoveny konzultační hodiny zejména pro žáky, ale i pro rodiče. Odpoledne (12:00 –17:00 h) mají žáci přístup na Internet pod dohledem správce počítačové učebny. Zdrojem informací pro učitele jsou výše zmíněné roční plány (Školní kalendář 2000-2001), dále pedagogické a pracovní porady (cca jedenkrát za 14 dnů). Předložené zápisy z porad mají dobrou vypovídací hodnotu.

Škola se na veřejnosti prezentuje dny otevřených dveří, formou propagačních materiálů, inzercí v denním tisku (MF Dnes, LN) a www stránkami. Při organizování výchovně-vzdělávacího procesu vedení školy využívá spolupráci s poradními orgány školy, zejména s Radou školy.

Organizace vyučování žáků neodpovídá obecně závazným právním předpisům. Žáci 3. ročníku gymnázia, kteří se zúčastňují výuky semináře z biologie mají ve čtvrtek 9 vyučovacích hodin. Touto skutečností je porušen § 14 odst. 1 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů. Žáci 1. ročníku ZŠ mají v úterý, ve čtvrtek a v pátek 5 vyučovacích hodin místo 4 hodin povolených vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů (§ 9 odst. 3). Žáci 2. ročníku (v úterý) a 3. ročníku (v pátek) ZŠ mají 6 vyučovacích hodin místo 5 hodin povolených výše uvedenou vyhláškou.

Pro zajištění pitného režimu je ve škole instalován automat na teplou i studenou vodu, jehož služeb žáci i ostatní pracovníci využívají (provoz hradí škola).

Ve vedení povinné dokumentace byly zjištěny nedostatky – volitelný předmět (seminář z biologie) je veden v záznamech o práci v nepovinném předmětu, pro evidenci nepovinného předmětu (židovská výchova) není používána třídní kniha pro nepovinné předměty. Nízkou vypovídací hodnotu mají třídní výkazy.

Výroční zpráva o činnosti školy a o hospodaření školy je vypracována v souladu s § 17e, odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Organizování výchovně-vzdělávacího procesu vykazuje závažné nedostatky, rozvrh hodin neodpovídá psychohygienickým podmínkám, nedostatky jsou ve vedení povinné dokumentace. Velmi dobře propracovaný a funkční je informační systém.

V oblasti organizování jsou výrazné nedostatky, proto je hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je silně poznamenáno skutečností, že dosud není řádně jmenována ředitelka školy. Ředitelka, dočasně pověřená řízením školy, pouze v omezené míře postupně odstraňuje chyby, které přetrvávají od vzniku školy. Styl řízení, který uplatňuje, je založen na každodenním

kontaktu s ostatními pracovníky. Snahou ředitelky školy je formovat pedagogický sbor a zapojit všechny učitele do procesu zkvalitnění výuky. Z toho vyplývá úsilí podílet se co největší mírou na všech činnostech souvisejících s fungováním školy. Krátkodobé úkoly a problémy jsou okamžitě operativně řešeny.

Finanční motivace vychází z „Vnitřního platového předpisu“, který přesně v mezích platných právních předpisů určuje mzdové ohodnocení zaměstnanců školy dle platových tarifů, z kterých vycházejí platové třídy a stupně (podle druhů pracovních činností). S podrobnými pravidly jsou všichni zaměstnanci seznámeni při podpisu pracovní smlouvy. Zaměstnancům, kteří dosahují velmi dobrých pracovních výsledků nebo kvalitně plní úkoly, může ředitelka školy poskytnout osobní příplatek do výše 0 - 30% platového tarifu.

Při splnění mimořádných pracovních úkolů jsou vypláceny odměny.

Vzhledem k některým ustanovením nevyvážené kolektivní smlouvy nemá ředitelka školy velkou operativní možnost ovlivňovat výši finančního ohodnocení pracovníků školy (má připraven koncept návrhu nového mzdového předpisu a další konkrétní představy o činnosti školy v mzdové oblasti).

Vedoucí pracovníci školy podporují další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve škole se koná pravidelně pro zájemce z řad učitelů výuka anglického jazyka, hebrejštiny, základy práce s PC (vedou učitelé školy). Od začátku školního roku proběhly tři tzv. „pedagogické semináře“ (PF - Dr. Hausenblas) zaměřené na zkvalitnění a zefektivnění výuky různými formami a metodami. Někteří učitelé si doplňují vzdělání individuální formou, popřípadě společnou, část nákladů na kurzy a semináře je hrazena nadací školy („Gender studies“ apod.).

Pomoc začínajícím učitelům má značné rezervy v kvalitě a četnosti kontrolní činnosti. Přesto na doporučení ředitelky např. učitel biologie a chemie absolvoval hospitace a konzultace u učitelů jiné školy (PORG).

Sebehodnocení školy je prováděno při zpracování a projednávání výroční zprávy.

Vedení a motivování pracovníků je průměrné.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly není v písemné podobě vypracován ani podrobně začleněn do kompetencí pracovníků vedení školy, přesto je kontrolní činnost v omezené míře prováděna.

Ředitelka každý měsíc vypracovává podrobnou zprávu o činnosti školy („Zpráva pro nadaci R. S. Laudera za měsíc ...“) a zasílá ji konzultantovi Lauderovy nadace v České republice (hodnocení, akce atd.). Zřizovatel školy pravidelně kontroluje ekonomickou oblast - provoz a hospodaření (ŘŠ sleduje účetní položky, pracovní smlouvy apod.).

Statutární zástupce ředitelky kontroluje mj. vedení povinné dokumentace (z kontrol nepředložil žádné záznamy) a v této oblasti zjistila ČŠI výrazné rezervy. Kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu v oblasti židovské výchovy má v kompetenci zástupce ředitelky pro židovskou výchovu (mj. úzká spolupráce s učiteli v oblasti zařazování prvků židovské výchovy do výuky jednotlivých předmětů, církevní náplň školy). Ředitelka školy provádí hospitační činnost v menší míře. ČŠI byly předloženy zápisy z provedených hospitací, které většinou zaznamenávají průběh vyučovací jednotky a obsahují stručné hodnocení. Jejich vypovídací hodnota je snížena tím, že menší pozornost je věnována hodnocení efektivity uplatněných metod a forem vyučování. Chybí přijetí jednoznačných opatření. Výsledky hospitační činnosti ředitelka školy projednává s učiteli formou osobního pohovoru, včetně doporučení pro další práci pedagoga. Rezervy jsou ve zpětné vazbě a následné kontrole odstraňování nedostatků. Ředitelka školy má dobrý přehled o kvalitě a úrovni výuky jednotlivých předmětů. Přesně

formulovala přednosti a nedostatky ve sledovaných hodinách v rámci hospitační činnosti spolu s ČŠI. Rezervy jsou v koordinaci práce jednotlivých členů vedení školy.

Pro sledování úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti školy jsou zadávány v některých předmětech (biologie, český jazyk a literatura) testy nadace SCIO a porovnávají se s republikovým průměrem.

Kontrolní činnost vzhledem k velikosti školy je dobrá, rezervy jsou v jejím celkovém propojení mezi jednotlivými členy vedení, v přijímání opatření při zjištění nedostatků a v kontrole pedagogické dokumentace.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka školy má připravenou koncepci školy, vycházející z realistického pohledu na krátkou dobu působení i specifické postavení školy (orientace na všeobecné zaměření se zdůrazněním židovských tradic). Úlohu školy vnímá v širším kontextu kulturně-spoločenského významu.

V oblasti řízení přetrvávají nedostatky, které byly do hlavních dokumentů školy zapracovány předcházejícími vedoucími pracovníky (zvláště učební plány). Informační systém je funkční, dobré podmínky vytváří škola pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Organizační struktura jednoznačně vymezuje kompetence jednotlivých složek školy. Některé nedostatky ani přes řadu opatření současné ředitelky nebylo možné dosud odstranit (např. hodinové dotace předmětu základy společenských věd). V řízení pedagogického procesu se negativně projevuje absence předmětových komisí.

V oblasti organizování byly zjištěny nedostatky (rozvrh hodin, vedení povinné dokumentace). Ze strany vedení školy chyběla propracovanost kontrolního systému a důsledné vyvozování závěrů.

Celkově je úroveň kvality řízení hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Ekonomická kontrola byla zaměřena na čerpání a vyúčtování finančních prostředků ze státního rozpočtu. Jednotlivé částky byly zkontrolovány v podkladech účetnictví církevní školy podle bankovních výpisů a podle rekapitulace účtů 648010 – dotace od ŠÚ, účtu 420010 – mzdové náklady, hlavní účetní knihy. Dále byly ke kontrole předloženy čtvrtletní výkazy o pracovnících a mzdových prostředcích P 1 – 04 a doklad o zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem za rok 2000.

Namátkově byly kontrolovány účetní postupy u mezd a nebylo zjištěno porušení zákona o účetnictví ani jeho jednotlivých ustanovení. Jednotlivé faktury jsou před vlastním zúčtováním schváleny ředitelkou školy. Státní dotace jsou vedeny na zvláštním bankovním účtu pro ZŠ, gymnázium, školní jídelnu a školní družinu společně. Z tohoto účtu jsou čerpány pouze mzdy a povinné odvody z mezd.

Účetnictví, mzdové účetnictví a personalistiku vede řádně a přehledně ekonomka školy pomocí

programu Helios v požadované kvalitě a v souladu příslušné legislativy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Prostředky byly čerpány výhradně na mzdy a vyčerpány beze zbytku. Pokryto ze státního rozpočtu bylo 38,17 % celkových mzdových nákladů církevní školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 34 196/99-21 ze dne 5. 6. 2000
- Zřizovací listina Základní školy „Gur Arje“, Zřizovací listina Gymnázia „Or Chadaš“, Rozhodnutí Židovské obce v Praze o sloučení ZŠ a gymnázia ze dne 30. 9. 1999
- Učební plán ZŠ (vzdělávací program Základní škola), učební plán gymnázia a učební osnovy sledovaných předmětů
- „Nájemní smlouva č. 9/2000“ o pronájmu atletického venkovního areálu a dorostového sálu v rámci areálu Praha 2, Polská 2400/1 - Riegerovy sady mezi TJ Sokol Praha - - Královské Vinohrady a školou ze dne 4. 9. 2000
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2000, Výkaz o gymnáziu podle stavu k 30. 9. 2000
- Organizační řád školy s přílohami, Školní kalendář 2000 - 2001, konzultační hodiny pro rodiče, dopisy rodičům
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- „Zpráva pro nadaci R. S. Laudera za měsíc ...“
- „Časové a tematické plány výuky sledovaných předmětů pro ... ročník“
- Vnitřní platový předpis (platný od 1. 9. 1999)
- Hospitační záznamy vedení školy, hospitační záznamy ČŠI
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Školní řád ZŠ Gur Arje, Školní řád Gymnázia Or Chadaš
- Zápisy z pedagogických porad, třídní knihy, třídní výkazy, rozvrh hodin, kniha úrazů
- Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů
- Individuální studijní vzdělávací program pro předmět matematika
- Výpis bankovních účtů zúčtovaných mezd
- Rekapitulace účtu 648010 – dotace od ŠÚ
- Rekapitulace účtu 420010 – mzdové náklady
- Čtvrtletní výkazy o pracovnících a mzdových prostředcích P 1 – 04
- Doklad o zúčtování finančních vztahů se SR za rok 2000
- SW programu Helios pro účetnictví, mzdové účetnictví a personalistiku

ZÁVĚR

Škola realizuje záměry, na základě kterých byla založena. Oblast vzdělávání je hodnocena jako průměrná – nedostatky jsou především v plánování a organizaci výuky, kladem je přátelská atmosféra mezi učiteli a žáky.

Vedení školy v posledních měsících uskutečnilo pozitivní kroky a přijímá opatření k odstranění chyb. V oblasti vedení a motivování pracovníků a kontrolního systému jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze, nejvíce nedostatků je v oblasti plánování a organizování.

V oblastech, které byly předmětem orientační inspekce, je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Ekonomická kontrola neshledala závady při čerpání a vyúčtování finančních prostředků ze státního rozpočtu za rok 2000.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Řeháková	..Řeháková v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Zvoníková	..Zvoníková v. r.
	Mgr. Jaroslava Kněnická	..Kněnická v. r.
	Mgr. Miloš Formáček	..Formáček v. r.
	Ing. František Soudil	..Soudil v. r.

V Praze dne 23. března 2001

Razítko

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...6. 4. 2001.....

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Karin Marques

..Tomáš Houška v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát hl. m. Prahy, odbor školství, Novodvorská, Praha 4	019 438/01-5090	
Zřizovatel: Židovská obec v Praze	019 436/01-5090	
Rada školy Lauderových škol v Praze 2	019 437/01-5090	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.